

Tundžer
Džudženoglu

L A V I N A
(ÇIĞ)

Dviejų veiksmy drama

Iš rusų kalbos vertė **Vytautas Kupšys**

Tuncer Cücenoglu

www.tuncercucenoglu.com

cucenoglutuncer@gmail.com

tcucenoglu@hotmail.com

Ar lavina – tik gamtos reiškiny?

Tundžeri Džiudženoglu

1987 metai. Aš dirbau vienoje kinokompanijoje. Kartą mes įsikalbėjom su mano draugu, talentingu režisieriumi Jusufu Kurčenli. Ir štai kokią neįprastą istoriją jis man papasakojo: „Rytų Anatalijoje, viename kaime, iš visų pusių apsuptame kalnų masyvo, vietiniai gyventojai garsiai nekalba, nesijuokia visu balsu, kitaip tariant, stengiasi nesukelti nei mažiausio triukšmo, nes garso bangos gali sukelti sniego laviną. Įdomiausia tai, kad lavinos pavojus išsilaiko devynis metų mėnesius... Ir tik tris mėnesius metuose tie žmonės gali šūkauti, šaudyti šautuvais, kelti vestuves, gimdyti vaikus... Tai yra savo emocijas išlieti gali tik tris nepavojingus mėnesius metuose... O ką jiems veikti likusius devynis mėnesius? Nesukelti nė mažiausio garso ir šnaresio, gyventi nuolatinio jaudulio ir baimės kupiną gyvenimą...“

Aš jaučiau būtinybę scenoje įgyvendinti šią taip mane sujaudinusią istoriją. Bet kaip ją išreikšti, kokiomis meninėmis priemonėmis perteikti visą jos dramatiškumą? Kaip iš šios medžiagos išausti meninę audinį ir padaryti savo kūrinį nenuobodžiu žiūrovui? Kokiomis sceninėmis priemonėmis ją perteikti? Kokią meninę vertę turės mano parašyta pjesė, jeigu aš joje aprašysiu tikrai gamtos reiškiny? Kaip, atsispiriant nuo to gamtos reiškiny, sukurti pjesę, atspindinčią globalias problemas?

Štai tokių klausimų vedamas, aš leidausi į kelionę mano būsimos pjesės puslapiams ir suformulavau sau tokią mintį:

Lavina – tai ne tik gamtos reiškiny...Gal būt, tai baimės padarinys mūsų sąmonėje...

Te padeda jums Dievas!

2002 02 10 Stambulas.

Skiriama Miuzdatui Gezenui...

VEIKĖJAI

SENA MOTERIS apie 70 metų, atrodo gana gyvibinga. Tačiau, kad sulauktų daugiau dėmesio, apsimeta, kad negali vaikščioti.

SENAS VYRAS apie 80, vaikšto su lazda.

JAUNA MOTERIS apie 18. Nėščia (aštuntas – devintas mėnuo)

JAUNAS VYRAS apie 20.

VYRAS apie 50.

MOTERIS apie 45.

PRIBUVĖJA apie 40

TARYBOS PIRMININKAS vyras apie 75

TARYBOS NARĖ apie 70

TARYBOS NARYS apie 60

PIRMASIS SARGYBINIS apie 60

ANTRASIS SARGYBINIS APIE 35

LAIKAS: dabar

VIETA: bet kuri kalnuota šalis

Veiksmo vieta:

Maža kalnų apsupta gyvenvietė. Vieno aukšto pirkia. Ant langų ir stogų – varvekliai. Ant sienos vamzdžiais atsukti vienas į kitą pakabinti du šautuvai. Panašu, kad juos pakabino dėl estetinio vaizdo. Kairėje miegamasis... Vidury didelė svetainė... Dešinėje – durys į kitą kambarį. Priešais – durys į lauką. Svetainėje primityvus židinys. Prie jo gražiai sukrauta malkų krūva. Ant grindų kiliminiai takai. Ant sienų – maži kilimėliai. Dar svetainėje yra bugnas ir lazdelės. Bugnas tarsi laukų kampe dienos, kai juo ims bugnyti.

Kairėje pusėje JAUNA MOTERIS ir JAUNAS VYRAS miega savo kambaryje. Svetainėje, greta židinio esančioje lovoje guli SENA MOTERIS ir žiūri į lubas, jos būseną tokia, kad dar nepabudusi, bet jau ir nemieganti. Greta jos, tarsi negyvas, miega jos vyras SENAS VYRAS. Toks įspūdis, kad jo kaip ir nėra. Kambaryje dešinėje miega VYRAS ir MOTERIS. Visos lovos patiestos ant grindų. Kambariai neatskirti sienomis. Tai tarsi nerealaus pasaulio simbolisto paveikslas.

MIRTINA TYLA...

Ši tylą tęsis viso spektaklio metu. Vaikščioti ir judėti aktoriai turi stengtis nesukeldami nė mažiausio garso. Toks įspūdis, kad rodomas sulėtintas filmas.

Visi dialogai iki paskutinės scenos vyksta pusbalsiu. Aktoriai stengiasi garsiai nekalbėti, nesukelti nė mažiausio šnaresio, kad ta garso baimė spektaklio eigoje persiduotų ir žiūrovams.

PIRMA DALIS

Lėtai aušta. Negirdėti nei lojančio šuns, nei giedančio gaidžio...

Viešpatauja tyla. Kylanti saulė namus apšviečia neįtikėtinu baltumu. Tarsi tyla darosi peršviečiama.

SENA MOTERIS, įsitikinusi, kad visi miega, atsikelia pirma. Nesukeldama garso, eina į tualetą... Po kurio laiko grįžta ir, paėmusi kažką iš virtuvės, paskubomis valgo... Dairosi, kad nebūtų niekieno pastebėta...

JAUNA MOTERIS pasikelia lovoje, raukosi... aišku, kad jai skauda... Moteris negali apsispręsti, žadinti vyrą ar ne.

Nusprendžia nežadinti ir tyliai išlipa iš lovos. Ji akivaizdžiai nėsčia.

SENA MOTERIS jaučia, kad JAUNA MOTERIS tuojau ateis ir prikimšta burna skubiai gulasi į lovą. Apsimeta mieganti...

Nusimeta antklodę, kad JAUNA MOTERIS ją pasirūpintų.

JAUNA MOTERIS tyliai eina į svetainę, paskui į tualetą. SENA MOTERIS ją stebi. Po kurio laiko JAUNA MOTERIS grįžta į svetainę, atrodo ji nusiramino... Eina taip pat atsargiai...

Manydama, kad SENA MOTERIS miega, užkloja ją anklode.

JAUNA MOTERIS grįžta į savo kambarį, SENA MOTERIS patenkinta, kad ją pasirūpino, baigia kramtyti savo maistą.

JAUNA MOTERIS atsigula...

Dabar atsikelia VYRAS, eina iš savo kambario, pereina svetainę ir be garso išeinai į lauką...

SENA MOTERIS vėl apsimeta miegančia. Žinodama, kad VYRAS greitai grįš, ji vėl nusimeta anklodę. Po kurio laiko VYRAS grįžta. Užkloja SENĄ MOTERĮ anklode, grįžta į savo kambarį, gulasi. SENA MOTERIS vėl atsimerkia, pasuka galvą į kairę, į dešinę, kažką masto...

JAUNA MOTERIS staiga atsisėda lovoje nuo aštraus skausmo... Akivaizdu, kad jai prasidėjo sąrėmiai...

JAUNA MOTERIS (judina vyrą ranka) Pabusk...

JAUNAS VYRAS (mieguistai) Kas yra?

JAUNA MOTERIS Pilvas...

JAUNAS VYRAS Kas atsitiko?

JAUNA MOTERIS Skauda...

JAUNAS VYRAS Nueik į tualetą...

JAUNA MOTERIS Ėjau...

JAUNAS VYRAS Ir ką?

JAUNA MOTERIS Vėl pradėjo skaudėti... Aš bijau...

JAUNAS VYRAS (neužtikrintai) Ko tau bijoti?

JAUNA MOTERIS Kaip tai ko?

JAUNAS VYRAS Tikriausiai peršalai. (Sunerimęs). Kas gi dar galėtų būti?

(Tyla)

JAUNAS VYRAS Kaip tu?

JAUNA MOTERIS Praėjo...

JAUNAS VYRAS Va, matai, nieko baisaus...

JAUNA MOTERIS O aš jau...pagalvojau...

JAUNAS VYRAS Apie ką?

JAUNA MOTERIS Man pasirodė, kad prasidėjo sąrėmiai...

JAUNAS VYRAS To negali būti.

JAUNA MOTERIS Tai iš kur tas skausmas?

JAUNAS VYRAS Tau, greičiausiai, pučia pilvą, o tau atrodo, kad sąrėmiai.

JAUNA MOTERIS Pajudėjo... Juda...

JAUNAS VYRAS (deda ranką ant moters pilvo...laimingas šypsosi). Nuostabu! Atrodo jis nekantrauja pamatyti pasaulį...

JAUNA MOTERIS Jam reikia pakentėti dar kelias dienas...

JAUNAS VYRAS (ima žmoną už rankos) Paklausk, mesk iš galvos visas tas baimes... Juk dar visas mėnuo... Nėra ko bijoti... Čia dar nėra buvę, kad kas nors gimtų anksčiau laiko... Argi mano močiutė tau apie tai nepasakojo?

JAUNA MOTERIS Bet, kalba, kad taip yra buvę...

JAUNAS VYRAS Iš ko tai girdėjai?

JAUNA MOTERIS Iš tavo močiutės...

JAUNAS VYRAS Bet tai buvo taip seniai...

JAUNA MOTERIS Koks skirtumas?

JAUNAS VYRAS (stengiasi išlikti abejingas) Mes tada net gimę nebuvom...

JAUNA MOTERIS Nėščią moterį gyvą paguldė į karstą...

JAUNAS VYRAS Ji tau tai papasakojo?

JAUNA MOTERIS Ji pasakojo tai tavo motinai, o aš išgirdau...

Visos mūsų merginos žino šią istoriją... Mums tas karstas sapnuojasi kaip baisiausias košmaras... Nuo tada kai pastojau, iš viso bijau užmigti... Tos baimės kviečia mane... Kaip ir visas jaunas merginas.

JAUNAS VYRAS: Visa tai buvo seniai... Daugiau tai niekada nepasikartojo... Tau reikia dar truputį pamiegoti !

JAUNA MOTERIS užsimerkia, bando užmigti... Dabar nerimas tarsi persiduoda JAUNAM VYRUI... Susimąstęs glosto žmonos plaukus. Iš lauko sklindanti šviesa darosi akinamai balta.

Tačiau kartu su stiprėjančia šviesa, auga ir slegianti tyla...

JAUNA MOTERIS O jeigu man iš tikrųjų prasidėjo sąrėmiai?

JAUNAS VYRAS To negali būti...

JAUNA MOTERIS Kodėl?

JAUNAS VYRAS Todėl, kad Vyresnieji viską apskaičiavo...

JAUNA MOTERIS O jie niekada neklysta?

JAUNAS VYRAS Ne!..

JAUNA MOTERIS Kodėl?

JAUNAS VYRAS Todėl, kad jiems brangiai kainuotų jų klaida...

(Tyla)

JAUNA MOTERIS Bet... Tu juk irgi išsigandai...

JAUNAS VYRAS *Savaime suprantama.*

JAUNA MOTERIS *Tada ir mano baimę juk taip pat galima suprasti...*

JAUNAS VYRAS *Aš ir nesakiau, kad tu negali bijoti... Bet dabar kitos aplinkybės... Ir apskritai, po dviejų dienų mes išmesim iš galvų visas mūsų baimes... Mūsų arklius, asilus, šunis, karves, avinus, net vištas su gaidžiais – visus gražins atgal... Trys mėnesiai... Tu pagimdysi kūdikį griaudint šautuvų salvėms... Jis pirmą kartą suriks... Jis labai rėks! Ir niekas nebijos... Nes nebus ko bijoti... (Pradedą glostyti žmonos plaukus). Visi dainuos dainas... Net labiausiai nukriošę seniai nusigers iki žemės graibymo ir šoks aikštėje iki nukritimo... Lygiai trys mėnesiai! Tai tęsis tris mėnesius... O kai iškris pirmas sniegas, pervesim tave su kūdikiu per kalnus, išvažiuosim iš čia ir auginsim savo pirmą gimimą be baimės... Tie, kas atvedė čia gyvulius, taip pat grįš atgal... Kaip gi kitaip, juk arkliai prunkš, asilai bliaus, šunys los, karvės mūks, gaidžiai giedos, vištos kudakuos... Nori, atskleisiu tau paslaptį?*

JAUNA MOTERIS *Sakyk.*

JAUNAS VYRAS *Mes daugiau čia negrįšim. Kaip tos jaunos poros išvykusios iki mūsų... Išvažiuosim ir apsigyvensim kalnų slėnyje... Gyvensim be baimės... Iki to laiko, kol pajusime artėjančią mirtį... Tik tada sugrįšime čia... Kaip sugrįžo mūsų seneliai...*

JAUNA MOTERIS *Net ir vasarą negrįšim ?*

JAUNAS VYRAS Tu su sūnumi ne, o aš grįšiu. Reikės atgabenti likusiems čia produktų žiemai. Be miltų, cukraus, druskos jie neišgyvens.

JAUNA MOTERIS Tu pasakei „su sūnumi“... Iš kur žinai, kad mums gims sūnus? Gal tai bus mergaitė...

JAUNAS VYRAS Gal ir mergaitė... Šiaip pasakiau, nepagalvojęs...

JAUNA MOTERIS O aš taip norėsiu pamatyti savo mamą ir tėtį. Aš be jų neištversiu...

JAUNAS VYRAS Jų čia irgi niekas nelaiko. Gali važiuoti su mumis.

JAUNA MOTERIS Tada ir taviškiai tegul su mumis važiuoja! Jeigu mes visi išvažiuosim, tau nebereikės čia sugrįžti...

JAUNAS VYRAS Maniškiai iš čia nevažiuos... Mano senelis ir močiutė sugrįžo čia numirti... Tai jų pasirinkimas... Mes rūpinsimės savo vaiku... Tegul auga be baimės... (Nepastebi, kad žmona užsnūdo). Vienas senas išminčius yra pasakęs: „Baimė paralyžuoja žmogaus gebėjimą mąstyti... Baimė iškreipia žmogaus mintis, tai visų baisiausia. Neleiskit savo vaikams pažinti to baimės liūno, kuriame mes visi murkdomės!“
Ne, ne, aš niekada to neleisiu...

(*JAUNAS VYRAS* suvokia, kad žmona miega. Jis tyliai keliasi ir eina į svetainę. *SENA MOTERIS* vėl apsimeta miegančia)

JAUNAS VYRAS Močiute, aš matau, kad nemiegi...

SENA MOTERIS Kas atsitiko, vaikelį?

JAUNAS VYRAS Noriu tavęs kai ko paklausti...

SENA MOTERIS Klausk...

JAUNAS VYRAS Neseniai tu pasakojai motinai... Kad labai labai seniai viena moteris gimdė... Labai seniai...

SENA MOTERIS (įtariai) Kodėl tave tai domina?

JAUNAS VYRAS Mano žmona labai išsigandusi...

SENA MOTERIS O ko jai bijoti? Juk jos tai neliečia!

JAUNAS VYRAS Bet ji labai bijo... Jauna, nepatyrusi...

Jautri... Tiesą pasakius ir man įdomu...

SENA MOTERIS (akivaizdžiai mėgaudamasi). Tada aš buvau dar jauna, kaip tavo žmona. Mes buvom keturios jaunos nuotakos... Visoms vienu metu iškėlė prašmatnias vestuves... Bet savo pirmos vestuvinės nakties turėjom laukti ištisus keturis mėnesius... Senoliai mums tai gerai įkalė į galvas... Trims iš mūsų visą tą laiką pavyko laikytis kuo toliau nuo savo vyrų... O viena pora neišlaikė... Pradėjo susitikinėti kiekvieną naktį... Ir ką gi? Sąrėmiai jai prasidėjo likus trims mėnesiams iki pavojingojo termino pabaigos... O tada įvyko tai, kas įvyko...

JAUNAS VYRAS Kas įvyko?

SENA MOTERIS Įstatymus visi žino... Tuoju pat iškvietė pribuvėją... Viskas pasitvirtino... Susirinko Vyresniųjų Taryba ir paskelbė nuosprendį... Mūsų draugužę paguldė į karstą ir palaidojo...

JAUNAS VYRAS O kaip jos vyras?

SENA MOTERIS Daug ašarų išliejo... Jau kaip jis maldavo, kaip maldavo... Netgi prašė Vyresniųjų Tarybos, kad ir jį palaidotų kartu su žmona... „Čia jau niekas nepadės“ – taip jam ir pasakė... Ir neleido palaidoti kartu su žmona...

JAUNAS VYRAS O kas tada?

SENA MOTERIS Kai pavojus praėjo, karstą atidarė... Jau ištisi trys mėnesiai buvo praėję... Mūsų draugužei jau niekuo nebuvo galima padėti...

JAUNAS VYRAS Bet juk tai nežmoniška...

SENA MOTERIS Taip reikėjo, kad kiti galėtų gyventi... Juk žinai, kad virš mūsų kalnai, rizikuoti negalima! Ką reikėjo daryti?

JAUNAS VYRAS Ką aš žinau? Gal burną gimdyvei užkimšti... Kad nerėktų...

SENA MOTERIS Tu juk žinai, mums uždrausta galvoti... Taip buvo ir taip bus... Bet mes, moterys, apie tai niekam nesakėm... O kai pavojus praėjo, taip ir gimdėm viena po kitos, bet visos sukąstais dantimis, patyliukais gimdėm, tarsi vis dar lavinos bijodamos... visos mes... O tada pasigirdo neįtikėtinas klyksmas... Nuo kalno iki kalno sklido aidas... O mums atrodė, kad tas naujagimio klyksmas visus mus gali pražudyti... Nepamiršk, net patys žiauriausi įstatymai yra sukurti žmonių laimei...

JAUNAS VYRAS Kokiai laimei? Kaip galima kurti savo laimę ant aukų kapų, kaip nuraminti sąžinę?

SENA MOTERIS Kas tau visą tai įkalė į galvą? Net galvoti apie tai nediršk... Buvo ir nebėr... Juk sakoma, viena nelaimė geriau už tūkstantį patarimų... Juk šitos mirties dėka jau penkiasdešimt metų nieko panašaus neatsitiko...

(JAUNAS VYRAS kurį laiką tyli, tada eina į tualetą.

Gretimame kambaryje prabunda *MOTERIS*, tyliai keliasi iš lovos...*Stengdamasi* nepažadinti vyro, tyliai eina į svetainę.

MOTERS ir *SENOS MOTERS* žvilgsniai susitinka)

SENA MOTERIS (rodo į tualetą). Ten tavo sūnus...

MOTERIS O tu ko nemiegi?

SENA MOTERIS Valgyt noriu...

MOTERIS (apsimeta, kad neišgirdo). Dar pamiegok !

(VYRAS taip pat atsikelia ir be garso eina prie jų)

SENA MOTERIS (mato, kad sūnus priėjo, bet apsimeta, kad nepastebi). Valgyt noriu... Išalkau !

MOTERIS Lauki, kad viską tau aš paruoščiau...

SENA MOTERIS Jeigu mano kojos laikytų, manai, tavęs ko nors prašyčiau?

MOTERIS (kažką ruošia, paduoda lėkštę su maistu SENAI MOTERIAI). Žiūrėk, nepritrupink į lovą !

SENA MOTERIS Aš nors kartą pritrupinau?

MOTERIS Aš nesakiau, kad pritrupinai, aš sakiau: nepritrupink !

SENA MOTERIS O jeigu aš netrupinau, tai ko tu man komanduoji, girdi „netrupink“. Vadinasi aš atsargiai valgau, jei nė karto nepritrupinau...

MOTERIS Kaip tu mane nervini savo tuščiomis kalbomis !

SENA MOTERIS Jei tu nesikabinėtum prie manęs, aš tylėčiau.

MOTERIS Na, baigiam, užteks jau !

SENA MOTERIS Tas sausas maistas man gerklėje stringa!

MOTERIS Betrūktų, kad dar arbatos paprašytum !

SENA MOTERIS Vandens atnešk !

(VYRAS kantriai klausęsis, smerkiamai žiūri į žmoną)

VYRAS (kreipiasi į žmoną). Šiandien turime daug darbo...

Reikia ruoštis...

MOTERIS Tu buvai čia?

VYRAS Žadink visus...

MOTERIS (visai tyliai). Kur gi ne, leis man tavo mamytė visus pažadinti...

SENA MOTERIS Vandens !

(MOTERIS burbėdama kažką sau po nosim, paduoda vandens, eina prie židinio, pamaišo žarstekliu, ugnis įsiliepsnoja. Įpila vandens į virš ugnies esantį didelį arbatinį. Priėjęs prie SENOS MOTERS, VYRAS paglosto jai skruostą. SENA MOTERIS žvilgsniu parodo, kad pyksta ant MOTERS... VYRAS jau įprastais gestais parodo jai: vadovauk. Įeina JAUNAS VYRAS... VYRAS gestu parodo sūnui, kad žadintų jaunamartę... JAUNAS VYRAS linkteli galva, kad suprato ir eina prie žmonos, pasilenkia, glosto jos plaukus. JAUNA MOTERIS ima vyrui už rankos. Tai trunka kelias akimirkas. Jie laimingi...)

JAUNAS VYRAS Kaip jautiesi?

JAUNA MOTERIS Viskas gerai...

JAUNAS VYRAS Aš juk sakiau tau... (Tyla). Šiandien reikia tiek visko padaryti... Gal tu atsikeltum...

(JAUNA MOTERIS keliasi... Be garso pakloja lovą ir kartu su vyru eina į svetainę... MOTERIS ir JAUNA MOTERIS dengia stalą. VYRAS ir JAUNAS VYRAS ima nuo sienos šautuvus. Žingsnis po žingsnio tėvas rodo sūnui kaip valyti šautuvus, traukdamas įvairius įrankius iš sūnaus atnešto krepšio. Sekdamas tėvo pavyzdžiu, JAUNAS VYRAS irgi ima valyti šautuvą.

MOTERIS ir JAUNA MOTERIS, judėdamos kaip sulėtintame filme, dengia stalą ir tvarko svetainę...

Po kurio laiko abu šautuvai išvalyti...

Pilama į stiklines arbata...

JAUNAS VYRAS nori užtaisyti išvalytą šautuvą, bet VYRAS, parodydamas nepatenkintą grimasą, neleidžia jam to daryti...)

VYRAS Ne dabar... Dar ne laikas...

JAUNAS VYRAS Kaip ten vanduo statinėj?

VYRAS Dar per tris pirštus... Vakar buvo...

(Šautuvai pakabinami į buvusias vietas. JAUNAS VYRAS deda dėžutę su paraku netoli tos vietos kur kabo šautuvai. Tuo metu moterys baigia ruošti stalą pusryčiams. JAUNAS VYRAS užpila vandens tėvui ant rankų, tėvas prausiasi, šluostosi rankšluosčiu...)

JAUNAS VYRAS Gal nueiti pasižiūrėti statinę?

VYRAS Eik...

(JAUNAS VYRAS eina į lauką. Moterys baigia ruošti pusryčius...)

JAUNAS VYRAS (grįžta ir rodo ranka). Per du pirštus su puse...

VYRAS Gerai... Gal jau šiandien viskas ištirps, tada jau ir šautuvų imsime... Iki rytojaus vakaro tikrai ištirps.

JAUNAS VYRAS Kad tik greičiau ! Aš jau pavargau laukti !

VYRAS Ko nerimsti? Tegul sau ramiai tirpsta, diena anksčiau, diena vėliau, - koks skirtumas ! Niekas mūsų neveja !

(Pirmas prie stalo sėdasi VYRAS... po jo visi kiti...)

VYRAS O kodėl tėvo nepažadinai?

SENA MOTERIS Pavalgykim ramiai... O tada aš jį pamaitinsiu... Trukdys čia mums... Koks vyras kadaise buvo! Titnagas! Senais laikais sakydavo: „Pamatysim kas bus, kai tas vilkas pasens...“ Tai ir pažiūrėkit... Pasižiūrėkit kaip atrodo seni vilkai...

MOTERIS Duok Dieve visoms tokį vyrą. Pats savimi pasirūpina.

SENA MOTERIS (liūdnai šypsosi). Tau taip tik atrodo!

(Visi tyliai geria arbatą ir valgo. JAUNA MOTERIS vėl pripila stiklines arbatos. SENA MOTERIS ištuštinusi savo lėkštę, alkūne baksteli sūnų, prašydama dar maisto iš jo ir iš savo anūko... Tik MOTERS vengia. Staiga lovoje atsisėda SENAS VYRAS. Bereikšmiu žvilgsniu žiūri į pusryčiaujančius...)

SENA MOTERIS Prisijunk (visiems). Pasislinkit, leiskit jam atsisėsti... Na, ateik gi... (Ištiesia ranką, bandydama pasodinti SENĄ VYRĄ už stalo). Na, eikš...

(Jai padeda VYRAS... SENA MOTERIS bando kažką įkišti vyruui į burną. SENAS VYRAS nuryja sunkiai, tarsi tai būtų kartūs vaistai)

SENA MOTERIS (sudėdama rankas maldai). Dieve mano! Neleisk manęs senatvei suluošinti ! Tyliai pasiimk man paskirtą dieną...

SENAS VYRAS (taria žodžius tyliau, nei kiti, beveik negirdimai...). Visi išėjo... Aš irgi išėjau...

VYRAS Pavalgyk, tėve...

SENAS VYRAS Visi jauni išėjo... Išėjo ir niekada negriš... O męs? Mes grįžome... Kai tik žiema pasibaigdavo, mes grįždavom. Grįždavom su savo miltais, druska, cukrumi, miežiais ir kviečiais... Viską, ką uždirbdavom per žiemą, viską atveždavom čia... Kad žiemą žmonės turėtų ką valgyti... Kas metai mes mokėm jus būti vis tylesniais ir sugrįždavom. O dabar visą laiką esame čia. Todėl noriu pirmas šauti iš šautuvo... Juk taip buvo kiekvienais metais... Taip bus ir dabar... Taip bus visada...

VYRAS Nors kažkiek pavalgyk, tėve...

SENAS VYRAS Tas, kuris sugebėjo užauginti vaiką ir sugrįžo čia, yra tikras narsuolis... Sugrįžo žinodamas, kad niekada negalės surikti visu balsu... Jūs abejojate, kad aš tikras narsuolis?(Patyli). Tai kada gi mes šausim iš šautuvų?

VYRAS Galbūt rytoj, tėve...

SENAS VYRAS Jie mane žemina... Kalba, kad grįžau kaip dramblys, nujausdamas galą, į gimtąjį kraštą numirti...

VYRAS Tegul sau kalba kas ką nori... Kam reikia, tie juk žino... Kad grįžai todėl, kad myli šitą kraštą...

SENAS VYRAS (verkdamas). Aš ir pats nežinau kodėl čia sugrįžau... (tęsia smaugiamas ašarų). Niekas man jau nebemiela. Ką valgau, ką geriu – viskas prarado skonį... Net šaudymas iš šautuvo nebedžiugina... Neliko jau parako parakinėje! Argi tai gyvenimas?

SENA MOTERIS (sau po nosim). Ir parako buvo!.. Ir parakinė! Ilgus metus to parako užteko (vyriui) Baik tauškęs niekus, valgyk!

MOTERIS (labai tyliai) Kaip jie man nusibodo!..

SENAS VYRAS Drauge mano! Jei tu gyveni, tai turi ir parako turėti ir parakinę! Tik tada galėsiu tau pasakyti, kad gyveni...

SENA MOTERIS Žinom mes tavo paraką, matėm... Tik kažkodėl visą gyvenimą juo kitos mėgavosi... Kokia man nauda iš to tavo parako?

SENAS VYRAS Kai nemoki vertinti, žinoma ir naudos nematysi.

SENA MOTERIS Pyškink iš to savo šautuvo nors po tris kartus per dieną, rado kuo džiaugtis! Jei kiekvieną dieną lapnosi, tai ir nuo medaus dantys atšips!

SENAS VYRAS Va todėl ir pyškinau kitoms, o ne tau! Pati dėlto kalta!

SENA MOTERIS Tik pažiūrėkit kaip įsigiedojo!.. Ačiū Dievui, išpleškinai visą savo paraką, daugiau nebekankinsi manęs! (piktai). Gerk arbatą!.. Arbatai gerti dantų nereikia!.. Gal ir be dantų kas nors į skrandį įkris... (vos girdimai). O jeigu jau parakas baigėsi, tai ar su dantim, ar be dantų, vis tiek jokios naudos!

SENAS VYRAS (piktai) Užsičiaupk! Nesikišk ne į savo reikalus!

SENA MOTERIS Ir gerai... Apsiverksi dar! Paverk, paverk! Jeigu tau nuo to palengvės, paleisk dūdas!

(SENAS VYRAS be garso verkia, kiti valgo toliau. Visai prašvito. Toks įspūdis, kad saulė pateko į namus... SENAS VYRAS geria arbatą, baigia pusryčiaut... Keliasi, eina į tualetą...MOTERIS ir JAUNA MOTERIS tvarko stalą... Grįžta SENAS VYRAS, sėdasi...Kol JAUNA MOTERIS plauna indus, SENAS VYRAS ranka parodo MOTERIAI duoti jam cigaretę...)

SENAS VYRAS Duok!

(MOTERIS ištiesia SENAM VYRUI vieną iš paslėptų cigarečių... SENAS VYRAS patenkintas ima cigaretę...gestu rodo sūnui ją pridegti. Vyras pridega...)

SENAS VYRAS (pasimėgaudamas užtraukia dūmą, laiko jį burnoje. Kreipiasi į sūnų). Tu nepažinojai savo dėdės... Jei jis

būtų gyvas, sėdėtų čia, šalia manęs. Jis buvo dvejis metais vyresnis už mane... Labai uždaro būdo berniukas... Su niekuo nebendravo. Mes visi bijojom lavinos, bet jis bijojo labiausiai... Mes miegodavom greta... Kartais naktį jis prabusdavo iš savo košmarų... Visas prakaitė... Aš vis klausdavau kas jam yra... O jis nieko nesakydavo... Bet kartą, išgavęs iš manęs pažadą, kad niekam nepasakysiu, jis man viską papasakojo... Mane vis persekioja jausmas, sakė jis, kad bet kuriuo momentu, nuo menkiausio garso viskas gali pasibaigti. „Kiek besistengtum būti atsargus, bet kada kas nors kitas gali padaryti kvailystę. Ir mus akimirksniu nušluos nuo žemės paviršiaus... Tik įsivaizduok: kažkur pasigirsta griausmas ir mūsų jau nebėra! Ir nieko negalima padaryti... Dieve mano, baisiausia, kad nėra išeities!“ Mano brolis labai bijojo ir visą gyvenimą gyveno baimėj, kad užgrius lavina. Baimė žudo žmogų... Grauzia... Ėda iš vidaus... Kartą jis vėl prabudo vidury nakties... Ir sako man: aš noriu dabar pat bėgti į gatvę ir užrikti. Nieko negaliu padaryti – aš noriu rėkt.“ „Tu iš proto išsikraustei?“ – sakau aš jam. – „O jeigu lavina užgrius tiesiai ant mūsų galvų? Juk mes visi mirsim... Pameni kaip tu pats šito bijojai? Ką, tau jau nebebaisu?“ O jis atsako: „O ko mirties bijoti? Aš jau pavargau bijoti. Aš jau nebetikiu, kad galėsiu kada nors nebijoti! Geriau mirti ir nieko, jau niekada nieko nebijoti, negu visą laiką gyventi baimėj... Vieną dieną aš užriksiu visa gerkle... Tiktai taip aš atsikratysiu visų savo

baimių! Aš noriu rékt! ,, Aš jam sakau: ,, Gerai...taip tu ir mus išvaduosi iš mūsų baimių... ,, , tai sakydamas, net susigūžiau iš siaubo. O jeigu jis pamanyt, kad aš rimtai ir iš tikrųjų užriks?

(SENAS VYRAS netikėtai užmiega... VYRAS paima jo peleninę. Plaunant indus JAUNĄ MOTERĮ staiga sumėto, jos veidą iškreipia skausmas... JAUNAS VYRAS įtariai žiūri į žmoną...)

JAUNAS VYRAS (kad niekas negirdėtų). Kas yra?

JAUNA MOTERIS Vėl prasidėjo...

JAUNAS VYRAS Praeis...

JAUNA MOTERIS Aš daugiau nebegaliu (dejuoja). Aš nebeištversiu...

JAUNAS VYRAS Pakentėk!

JAUNA MOTERIS To neįmanoma iškęsti...

JAUNAS VYRAS Kentėk!

(SENA MOTERIS, nujausdama kažką negero, įtariai juos stebi... Bet nesupranta kas vyksta...)

JAUNA MOTERIS Ką man daryti?

JAUNAS VYRAS Niekas neturi nieko suprasti!..

JAUNA MOTERIS Kaip?

JAUNAS VYRAS Einam į kambarį.

(JAUNAS VYRAS ir JAUNA MOTERIS lėtai eina į savo kambarį, tarsi nieko nebūtų... JAUNAI MOTERIAI sąrėmiai nepraeina)

JAUNAS VYRAS Kaip jautiesi dabar?

JAUNA MOTERIS Tai tęsiasi!

JAUNAS VYRAS Praeis.

JAUNA MOTERIS Atsitiko tai, ko aš bijojau... Gyvenime nejutau tokio didelio skausmo... Tai negali būti niekas kitas... Sąrėmiai! Tai tikrai sąrėmiai ! (verkia be garso) Kas dabar bus? Ką daryti?

JAUNAS VYRAS (nepaisydamas beviltiškos padėties, tęsia). To negali būti! Dar ne laikas! Mūsų pirmas kartas buvo metų pradžioje... Dar nepraėjo devyni mėnesiai... (skaičiuoja ant pirštų...) Iki gimdymo dar mažiausiai mėnuo... Praeis... Neapanikuok!

(MOTERIS pastebi, kad JAUNA MOTERIS išėjo... Pamačiusi neplautus indus, supyksta... Pradedą plauti indus... VYRAS obliuoja lentą... SENĄ MOTERIS bando susivokti kas vyksta... SENAS VYRAS miega pakankamai kietai...net kažkiek knarkia... MOTERIS baigia plauti indus...)

MOTERIS (šluostydamosi rankas, vyrui) Tu marčios nematei?

VYRAS Jie nuėjo į savo kambarį... O kas?

MOTERIS Paliko nesuplautus indus...

VYRAS Tu taip labai jos nespausk... Ji greitai gimdys...

MOTERIS Kad taip aš būčiau turėjusi tokį rūpestingą uošvį kaip tu. Manęs taip niekas nelepino...

VYRAS Ko čia knaisiojies po praeitį...

MOTERIS Kai tik kas liečia mane, tai nesiknaisiok po praeitį... Jeigu ką, aš jais abiem rūpinuosi!..

VYRAS Ir rūpinkis. Taip ir turi būti! O mūsų vaikai rūpinsis mumis...

MOTERIS Aš stebiuosi kaip tu tikiesi pagalbos iš šiuolaikinio jaunimo... Kas čia jau taip sugrįžo? Kodėl mūsiškiai turėtų sugrįžt? Pamatysi, gims vaikas... Išvažiuos ir, manai, sugrįš čia? Ar kas nors iš mūsų pažįstamų vaikų sugrįžo?

VYRAS Mano sūnus ne toks... Jis sugrįš...

MOERIS Jis gal ir norės grįžti, bet ar išleis jį žmona? Jis nuo jos burnos akių nenuleidžia, kiekvieną jos žodį gauda... Tarsi niekas nėra turėjęs besilaukiančios žmonos...

(SENA MOTERIS suprato, kad sūnus su marčia barasi...

Bando klausytis apie ką eina kalba...Tuo pačiu bando susivokti, kas vyksta jaunųjų kambaryje)

VYRAS Neįsijausk per daug į anytos vaidmenį!

MOTERIS Kai tiesą pasakau, tai aš jau bloga anyta ?

VYRAS Na, ko tu užsivedei... Ir tu buvai marti... Niekada nepamiršiu kaip tu elgeisi su mano motina... Iki šiol kankini vargšele...

(Tyla... JAUNOS MOTERS skausmai liovėsi. JAUNAS VYRAS rankšluosčiu šluosto prakaitą nuo žmonos veido)

JAUNAS VYRAS Matai, viskas praėjo.

JAUNA MOTERIS Ačiū Dievui...

JAUNAS VYRAS Einam į svetainę... Kad ko neįtarty...

(JAUNAS VYRAS su žmona grįžta į svetainę...SENA MOTERIS vis dar nesupranta kas vyksta, bet akivaizdžiai stengiasi suvokti... JAUNA MOTERIS eina į virtuvę...)

MOTERIS (su užuomina) Nesivargink, mergyte mano... Aš viską išploviau...

JAUNAS VYRAS Supranti, mama, jai truputį ėmė svaigti galva...

(JAUNAS VYRAS sėdasi greta tėvo... Ima lentą... Irgi pradeda obliuoti... Baigęs vieną, deda prie kitų paruoštų, imasi kitos...

JAUNA MOTERIS užkloja SENĄ VYRĄ... Pajudina anglis židinyje)

SENA MOTERIS (gėdydamasi) Sūneli... Tu mane galėtum...

(VYRAS ir JAUNAS VYRAS iš karto pašoksta iš vietų. Aišku, kad jie nežino, kad SENA MOTERIS pati gali vaikščioti. Jie ima SENĄ MOTERĮ už parankių ir lėtai veda į tualetą...)

MOTERIS (atsistoja ir uždaro paskui juos duris...) Kad tu nusprogtum!

JAUNA MOTERIS Ji bent jau sugeba pasiprašyti... O jeigu negalėtų kalbėti, kaip tada būtų?

MOTERIS (piktai). Kas būtų? Turėtume su tuo susitaikyt, kitos išeities juk nėra... Kad man bent kas nors, bent truputėlį padėtų, jėgų nebeturiu!

JAUNA MOTERIS Nepykit ant manęs, mama... Aš pasidariau tokia nerangi... Bet juk stengiuosi jums padėti kiek leidžia jėgos...

(MOTERIS neatsako... Jos tyli... VYRAS ir JAUNAS VYRAS vilkte parvelka SENĄ MOTERĮ... Guldo ją į lovą...)

SENA MOTERIS Te padeda jums Dievas! Tegul viskas prie ko prisiliesit, pavirsta auksu! Tegul Dievas išpildo visus jūsų norus! Duok jums Dieve sulaukti tvirto ir sveiko mažylio!

JAUNAS VYRAS Su jūsų maldomis, močiute... (pats sau) Kad tik viskas laiku įvyktų! Tada jau išsivaduosim iš savo baimių!

(VYRAS ir JAUNAS VYRAS vėl imasi obliuoti lentas... SENA MOTERIS rodo ženklus, kad tuojau čiaudės. Prisidengusi ranka nosį ir burną, ji be garso nusičiaudo)

VISI Į sveikatą!

SENA MOTERIS Ir jums visiems sveikatos.

SENAS VYRIŠKIS (staiga pabunda... Tęsia pasakojimą apie brolių nuo tos vietos kur pabaigė) „Ne!,, , pasakiau jam, “ Tu neišdrįsi to padaryti! Tu negali rėkti! Mes visi, visi žūsime! Tu nepagalvojai apie tai, kad mes visi mirsim? „ Galvojau, bet nieko negaliu su savimi padaryti... Mane taip traukia bėgti į kiemą ir užrikti visa gerkle...“

Jis man visa tai pasakoja, o aš matau kaip jis kenčia... Net verkia... O jis kalba toliau:

„ Tada visi žūs dėl mano kaltės... Dieve mano, tai tiesiog pamišimas kažkoks... Niekas niekada taip netroško užrikti. Tai galima sulyginti gal tik su geismu moteriai... Na, negaliu aš tos minties išmesti iš galvos, negaliu suvaldyti savęs“ – kalba ir visą savo sielą į tuos žodžius sudeda.

O man dar sunkiau... Juk bijom tai visi... Nuo tada prie mūsų visuotinos baimės, man prisidėjo dar viena, - kad mano vyresnysis brolis kada nors užriks... Aš pradėjau jį sekti... Jis į tualetą – aš jam iš paskos... Ir maldaudamas žiūriu jam į akis... Kartais, būdavo, jau rankas rupu suveda ir išsižioja, bet

pasižiūri į mano akis, o ten tokia neviltis, kad sučiaupia lūpas ir nežmoniškų pastangų dėka sulaiko riksmą...

O kartą jis man sako: „ Aš nebenoriu rėkti! „ Tu čia iš tikrujų? “ – klausiu. „ Taip“, - sako. Kaip aš apsidžiaugiau, apsakyt negaliu... Net apsiverkiau. Bet nespėjau net prasižioti, kad mano brolis pasveiko, kaip jis tarė: „ Na, kiek aš įstengsiu rėkti? Parėksiu, parėksiu ir pasibaigs! Riksmas nepadės... Žinai, ką aš padarysiu, aš šausiu iš šautuvo! Taip taip, iš šautuvo. Kai pradėsiu šaudyt, tai ant mūsų ne lavina, o visa lavinų kaskada pasipils!”

Dieve mano... Mano brolis tikrai išprotėjo. Tiesiog mano akyse. Ir jau nieko nepadarysi... Nuėjau pas tėvą ir viską jam papasakojau. „ Gerai, - pasakė tėvas, - gerai, kad jis rėkti nebenori, mes paslėpsim šovinius ir nieko neatsitiks. “ Aš jam prieštarauju: „ Tai ne išeitis. Jis neišlaikys. Jeigu jis negalės iššauti, tai iš nevilties taip supyks, kad tikrai ims rėkti... Ir apskritai, nėra jokios prasmės slėpti šovinius... Užriks visa gerkle ir visiems mums galas. Brolis įsikalė į galvą iššaukti ant mūsų laviną... O tu vis dar bijai pažvelgti tiesai į akis... Kad jį išgelbėtum! O aš juk irgi tavo sūnus... Aš juk irgi tada mirsiu... Ir tu... Be to, jeigu mes nepranešim, tai ne tik tu, mes visi būsim kalti. Net jei mums pavyktų išvengti pavojaus... Atsipeikėk, tėve, turi su tuo susitaikyt. Mano brolis išprotėjo. Jeigu mes apie tai nepranešim ir nesiimsim priemonių, jis užriks. Ką tada mums įsakysi daryti? Kai ant mūsų pasileis lavina, kas begalės

išsigelbėt? Parodę užuojautą vienam žmogui, turėsime matyti kaip žūsta visi? Kas, kad jis mano vyresnysis brolis, tu privalai, privalai pranešti apie tai, tėve!“ Mano tėvas pirmą kartą giliai susimąstė...

(SENAS VYRAS vėl užmiega...)

TĖVAS (sūnui) Tu žinai šią istoriją?

JAUNAS VYRAS Kaip nežinosi?..

MOTERIS Jau kiek kartų jis porina vieną ir tą patį!

JAUNA MOTERIS Net aš jau gal trečią kartą girdžiu...

SENA MOTERIS Bet niekas iš jūsų nėra šios istorijos girdėjęs tiek kartų, kiek aš... Kai mes iš čia išvykom, ypač pirmaisiais mėnesiais, aš turėjau klausytis jos kiekvieną dieną... Ką ir kalbėti, jo siela kamuojasi be perstojo... Man rodos, tas skausmas jį persekios iki mirties...

(VYRAS ir JAUNAS VYRAS obliuoja lentas toliau...)

SENAS VYRAS (vėl pabunda, tęsia pasakojimą nuo tos vietos, kur baigė). Mano tėvas nebesipriešino... „Tu teisus!“ – tarė man. Nuėjo ir viską papasakojo Vyresniųjų Tarybai... Jo išklause tylėdami... Ilgai negalėjo atsakyti... Jiems niekada neteko nieko panašaus girdėti... O tėvas klausia: „Ką darysite su mano sūnumi? Aš turiu teisę žinoti...“ Vyresnieji dar kažkiek pagalvojo ir atsakė: „Žmogau, argi mes turime iš ko rinktis!

Atsakymas aiškus... Mes juk nelauksim kol lavina mus visus palaidos! Užkimšim jam burną, surišim rankas ir kojas ir uždarysim...“ „Ilgam?“ – paklausė mano tėvas. „Kol praeis lavinos grėsmė... Burną užkimšti būtina... Kaip galima pasitikėti bepročiu? O jeigu užriks?“ Mano tėvas bandė prieštarauti: „O kaip žmogus išters be maisto ir vandens? Juk jūs pasmerkiate jį mirčiai... Tačiau tėvo niekas nebeklausė... Surišo broliui kojas, rankas, užkimšo burną ir uždarė... Kartais sargybiniai jį pamaitindavo... Vienas jų kimšdavo gerklėn maistą, o kitas savo didelėm letenom užspausdavo jam burną... Dėl viso pikto, kad brolis nesugalvotų rėkt... Tai tęsėsi penkiolika dienų... O tada atėjo ir pasakė: „Jūsų sūnus mirė!“ Ar jis pats, ar sargybiniai jį uždusino – taip niekada ir nesužinojom (užmiega).

SENA MOTERIS Kai pavojus praėjo, pagimdžiau pirmąjį savo kūdikį... (sūnui). Tave pagimdžiau... Iškritus pirmam sniegui, mes išėjom... Naujoje vietoje labai ilgai tylėjome... Gyvenome persikėlėlių gyvenvietėj, kur gyveno ir kiti atvykėliai iš mūsų vietų... Tad visi įpročiai liko kokie buvę... Visi atsikraustėliai buvo tylūs ir įgąsdinti... Vietiniai mus labai mėgo... Samdė bet kokiems darbams... Mes niekada nepriešgyniavom, niekam nesipriešinom... Pasiūlo – paimam, nepasiūlo – neprašom... Pasakė „ateik“ – atėjom, pasakė „išėik“, - išėjom, „duok“ – davėm... Patys sunkiausi darbai – mums atitekdavo! Vietiniai labai skyrėsi nuo mūsų... Nuolatos triukšmavo ir barėsi... Juokėsi iki nukritimo... Labai mus mylėjo, bet apie šias vietas

kalbėti neleido. „Mes jus priėmėm! Ko jums dar reikia? Dirbkit sau į sveikatą! O apie savo baimes kalbėti neleisim!“ – sakė mums...

Tada man gimė antras... Vėl berniukas... Bet neišgyveno, nabagėlis... Paskui mergaitę pagimdžiau... Bet ir ją Dievulis pasiėmė... Nuo tada jis pradėjo keistis... Rodės brolio gedėjo... Kas vakarą grįždavo girtas... „Tas skausmas mane nužudys!“ – kalbėjo. Aš juo tikėjau... Tada sužinojau, kad jis pas kitą moterį vaikšto... „Kodėl tu pas ją vaikštai“ – paklausiau, o jis atsakė: „Manai, aš galiu susivokti ką daręs, tokiame skausme dėl savo brolio? Atstok nuo manęs!“ Po šio pokalbio jis pradėjo eiti per visas vietines mergas... Atseit, graužia ją sąžinė dėl brolio, nusiraminti bando... Vis kalbėjo: „Užsimiršti noriu! O tai pražudys mane ta širdgėla...“ Tuomet ir sužinojau iš savo vyrelio kiek moterys sielvarto patiria, kol jų vyrai širdgėlą malšina... Gyveno mūsų kaimynystėje viena senutė... Net ji žinojo ką mano vyrelis išdarinėja. Atėjo ji kartą pas mane ir sako: „Visaip galima susigrąžinti vyrą! Vietoj to, kad raudotum ir liūdėtum, tu pasipuošk ir pasitik jį šypsodamasi!“ Taip ir padariau... O jis manęs net nepastebi... Tada senolė patarė gaminti jo mėgstamus patiekalus... Bet mano pagamintas valgis jam skersai gerklės, net pats mėgstamiausias... Nes kituos namuos jį primaitina... O pas mane sugrįžta girtas ir sotus... Tuomet aš sužinojau kaip sunku sotų pamaitinti... Tada mūsų kaimynėlė dar vieną būdą pasakė... Ir aš, ir vaikas turime

kartais susirgti... Taip aš sužinojau, kad ligos pagalba galima sulaukti žmonių dėmesio, o ypač vyrų...

Kaimynė vėl moko: „ Jeigu tik vaikas sirgs, nebus gerai... Tu irgi turi sunegaluoti, tegul vaiką prižiūri, niekur nesidės!“

Visus patarimus aš išbandžiau ir savo vyrelį grąžinau namo... Brangiai man tai atsiėjo! Jūs nežiūrėkit, kad jis dabar toks – guli kaip angelas! Oi, prisikentėjau aš nuo jo, apsaugok Dieve!..

(Staiga JAUNA MOTERIS vėl susiriečia iš skausmo... Didelių pastangų dėka nueina į gretimą kambarį... Vyras, pamatęs jos būseną, eina iš paskos... Jis visą laiką nenuleido nuo jos akių... Tai pastebi ir SENA MOTERIS... Apimta siaubo, ji bando suvokti kas vyksta...)

JAUNA MOTERIS Negaliu daugiau kentėt!.. Dieve mano! Nebegaliu daugiau!

JAUNAS VYRAS Aš nieko negaliu padaryti! Kentėk!

JAUN MOTERIS Tai sąrėmiai... Suprask tu pagaliau! Oi, Dieve mano! Daryk ką nors! Gelbėk mane!

(SENA MOTERIS rankų gestais bando kažką paaiškinti VYRUI... Matydama, kad VYRAS jos nepastebi, atsikelia ir eina prie sūnaus... MOTERIS, pamačiusi, kad SENA MOTERIS vaikšto, sustingsta iš nuostabos, ji tiesiog nebegali kalbėti...)

SENA MOTERIS Sūnau! Martelė!

VYRAS Kas atsitiko, mama?

MOTERIS Eina! Tavo motina eina!

VYRAS Mama, tu gali vaikščiot!

*SENA MOTERIS Taip, galiu... Tik vaikštau aš ar nevaikštau, -
babar ne laikas apie tai kalbėti... Marti gimdo!*

VYRAS Ką tu čia kalbi?

MOTERIS Tavo motina gali vaikščiot!

VYRAS Ar tu negirdi ką?! Ji sako: marti gimdo!

*(Visi trys eina į gretimą kambarį... Kurį laiką persigandę stebi
kas vyksta. JAUNAS VYRAS ir JAUNA MOTERIS, net
nepastebi, kad atėjo artimieji... JAUNAS VYRAS be perstojo
ženklais rodo žmonai, kad ji nutiltų... JAUNA MOTERIS raitosi
iš skausmo...)*

VYRAS Kas atsitiko, sūnau?

MOTERIS Kas čia darosi?

JAUNAS VYRAS Nieko neatsitiko...

MOTERIS Klausyk...

*JAUNA MOTERIS Man įsiskaudėjo pilvą... (stengiasi
sutramdyti skausmą). Tuoju praeis...*

*(Visi įsistebeilijo į JAUNĄ MOTERĮ... JAUNA MOTERIS iš
visų jėgų stengiasi, kad niekas nepastebėtų, kokį beprotišką
skausmą ji kenčia... Ji nebegali daugiau kentėt ir susmunka ant
grindy...)*

MOTERIS Dieve mano! Tai gimdymas! Gimdymas!

JAUNAS VYRAS Ne, mama, ne... Jai tik skauda pilvą...

MOTERIS Duok, Dieve, kad taip ir būtų... Gal vandens?

*JAUNA MOTERIS Aš daugiau nebegaliu kentėti... (pradedą
vaitoti...)*

JAUNAS VYRAS (uždengia jai burną ranką). Tuoju praeis...

MOTERIS Nepraeis...

VYRAS Tai kas čia galų gale darosi?

JAUNAS VYRAS Jai skauda pilvą, tėve...

*MOTERIS Tai visai nepanašu į pilvo skausmus... Ne kartą
gimdžiau, žinau... Tai sąrėmiai!.. Sąrėmiai!..*

VYRAS Dieve mano!

SENA MOTERIS Aš juk sakiau jums!

MOTERIS Kas dabar bus?

*(Skausmas JAUNAI MOTERIAI praėjo, ji atsipalaidavo... Tik
jos veidas blizga nuo prakaito...)*

*JAUNAS VYRAS Aš sakiau jums, kad praeis... Žiūrėkit, viskas
gerai...*

*MOTERIS Niekas čia nepraėjo... Tai tik atokvėpis tarp
sąrėmių... Tuoju vėl prasidės...*

VYRAS Iš kur tu žinai?

MOTERIS Kas geriau žinos už mane? Kas, kad tik du mano vaikeliai išgyveno, bet gimdžiau juk šešis kartus... Esu tikra, - tai sąrėmiai...

(Kurį laiką įsiviešpatauja tyla)

JAUNAS VYRAS Kodėl tu tokia įsitikinusi, mama?

MOTERIS Tu negirdėjai, ką aš ką tik pasakiau?! Neskaitant tavęs, aš tokius dalykus penkis kartus iškentėjau...

(Vėl visi tyli...)

VYRAS Reikia įsitikinti...

JAUNA MOTERIS Viskas praėjo... Man tik skaudėjo pilvą, o dabar praėjo...

SENA MOTERIS Taip ir būna... Iš pradžių paskauda, paskui atleidžia... Vėl paskauda ir vėl atleidžia... Paskui vėl...

JAUNAS VYRAS Tai ką daryti?

VYRAS (ryžtingai MOTERIAI). Eik ir pakviesk pribuvėją...

JAUNAS VYRAS Bet...

VYRAS Mes privalome ją pakviesti... Jeigu tai ne sąrėmiai, viskas išsispręs... Ir mes nusiraminsim, ir jūs... Jau geriau apsidrausti, negu lūkuriuoti baimėj...

JAUNAS VYRAS O jei tai sąrėmiai?

VYRAS (kaip negirdėjęs, MOTERIAI). Eik ir pakviesk pribuvėją.

JAUNAS VYRAS O kas, jeigu tai sąrėmiai?

MOTERIS Tada ir galvosim ką daryti... O kol kas nieko neprigalvosi... Mes privalom pakviesti pribuvėją.

(Vėl kurį laiką visi patyli...)

VYRAS Mes negalim prisiimti tokios atsakomybės... Kiekviena uždelsta sekundė gali atsisukti prieš mus... Privalom paklusti taisyklėms...

JAUNAS VYRAS Bet...

VYRAS (ryžtingai) Mes negalime rizikuoti visų gyvybėmis! Nepamirškim, kad apie visus panašius dalykus mes privalome pranešti kam reikia... Mes juk žinome taisykles... Mes negalim jų nepaisyti... Pakviesk pribuvėją...

JAUNAS VYRAS Nekviesiu!

VYRAS Reikia pakviesti pribuvėją!

JAUNAS VYRAS Čia visai ne sąrėmiai! Ir anksčiau jai taip buvo, o tik nueina į tualetą ir viskas gerai... Jūs juk matote, kad viskas gerai! Palaukim dar...

VYRAS Ko dar laukti? Kad ji pradėtų gimdyti mūsų akyse?

JAUNAS VYRAS Bet ji negimdys!

VYRAS Iš kur tu žinai? Mes turime įsitikinti... Aš tau pasakiau: pakviesk pribuvėją!

JAUNAS VYRAS Palauk, mama! Nereikia taip karščiuotis...

Palauk!

VYRAS Ko laukti? Tu tik gaišini mus! Netemk gumos, kviesk pribuvėją! Kviesk, sakau tau!

JAUNA MOTERIS Palaukit, mamyte! Žiūrėkit, viskas praėjo... Aš puikiai jaučiuosi... Man viskas gerai! Aš galiu jums prisiekti, prisiekti, tai ne sąrėmiai!

SENA MOTERIS Jeigu tai ne sąrėmiai, tai ko tu bijai? Pribuvėja tai patvirtins ir visiems bus ramiau – ir jums, ir mums... Argi ne taip, sūneli?

VYRAS Mama gerai sako... Turime įsitikinti... O tai gali pasakyti tik pribuvėja...

JAUNAS VYRAS O jeigu tai iš tikrųjų sąrėmiai?

MOTERIS Mes tau jau atsakėm, ir ne kartą! Jeigu mes laiku nepranešim, būsim žiauriai nubausti! Tu pamiršai, kad didžiausias nusikaltėlis yra tas, kuris nuslepia grėšiantį pavojų?

VYRAS (ryžtingai). Mes turime būti tikri... O gal jūs iki paskirtos dienos jau buvote kartu?

JAUNAS VYRAS Kaip tu galėjai taip apie mane pagalvoti, tėve?

VYRAS Jeigu ne, tai ko tu nenori pakviesti pribuvėjos? Na, pasakyk, kokia priežastis? Sakyk! Aš tau įsakau: sakyk! Sakyk! Netylėk! Tu negirdi manęs? Bent ką nors pasakyk!

(VYRAS prieina prie JAUNO VYRO ir stipriai jam sugniaužia tai ranką, tai petį, taip bandydamas numalšinti sukilusį įniršį)

JAUNAS VYRAS Viskas ne taip, kaip tu galvoji, tėve! Prisiekiu tau, viskas visai ne taip!

VYRAS Tai kas tada, ko tu tada bijai, teliuk! (Ir toliau spaudžia jam ranką). Tu mano garbę sutrypei... Už sudilusį skatiką pardavei... Tu, kalės vaike, negalėjai dar mėnesį palaukti? Negalėjai savo kelnių prilaikyti, tai dabar srėbk viską! Kaip mes po viso šito žmonėms pasirodysim? Iki gyvenimo pabaigos ant mūsų kris dėmė – sūnelis per anksi kelnes nuleido! Nei gėdos, nei sąžinės neturi! Tavo bjaurus gašlumas ir tave ir mus pražudys! Garbė, orumas, viskas, kas buvo šventa, - tu viską sutrypei! Iš tavo malonės apie mus taip prisimins – a, čia ta šeimynėlė, kurios kumelys visus į mėšlą sumindė! Padorūs žmonės mus ratu apeis... Laikys nieko vertais! Niekins mus, atstums!

JAUNAS VYRAS Bet juk nieko nebuvo, sakau tau, tėve, nebuvo nieko!

JAUNA MOTERIS (raudodama). Tėve, mes nebuvom kartu! Nieko neleistino nedarėm!

(*VYRAS* akimirkai sustoja... Pagaliau supranta, kad perlenkė lazda...)

MOTERIS (vedama vyrą nuo sūnaus). Juk sako tau, kad nieko nebuvo... Palik tu jį ramybėj...

(*VYRAS* pasitraukia nuo sūnaus... Kažkiek apsiramina...)

VYRAS (vėl nusiteikęs ryžtingai). Kad jau taip, nepamaišys, jeigu tuo įsitikinsim... Eik ir pakviesk pribuvėją... Eik eik, negaišk! Netemk gumos! Greičiau!

MOTERIS Ką man jai pasakyti?

VYRAS (kurį laiką tyli, galvoja). Pasakyk: „įtariam, kad martelei kažkas ne taip... Būtų gerai, jeigu ją apžiūrėtum... Norim įsitikinti, kad viskas tvarkoj“. Tik nepamiršk pasakyti, kad sąrėmiai jai prasidėjo tik dabar... Negalima, kad pagalvotų, jog mes uždelsėm iškviesti pribuvėją!

(MOTERIS, užsimetusi apgaubtą, tyliai išeina į gatvę... JAUNA MOTERIS, apimta nevilties, tyliai rauda... Likusieji apmirė neramiam laukime...)

PIRMOS DALIES PABAIGA

ANTRA DALIS

I scena

(JAUNA MOTERIS sėdi savo kambaryje nusiminusi ir nerami. JAUNAS VYRAS susimąstęs sėdi šalia žmonos. Jis tarsi bando rasti išeitį iš susidariusios padėties... SENA MOTERIS visa laukime sėdi savo vietoje įsmeigusi akis į duris... VYRAS nervingai vaikšto po namus, vis prieidamas prie lango, pasižiūri į lauką... SENAS VYRAS miega... Lauko durys atsidaro, įeina MOTERIS)

VYRAS Na, kaip?

MOTERIS Pasakiau.

VYRAS O ką ji?

MOTERIS Tuoju ateis.

VYRAS O kodėl su tavimi neatėjo?

MOTERIS Pasirodo, ji privalo pirmiausia pranešti sargybiniams...

(MOTERIS eina į marčios kambarį... Kiek padvejojusi, glosto jai plaukus, tarsi ramindama...)

JAUNA MOTERIS Pribuvėja atėjo?

MOTERIS Tuoju ateis... Kol manęs nebuvo nieko nenutiko?

JAUNA MOTERIS Ne!

MOTERIS Kad tik išvengtume tos bėdos.

JAUNA MOTERIS Duok, Dieve!

MOTERIS Gal tai visai ne sąrėmiai?

JAUNA MOTERIS Duok, Dieve!

MOTERIS Tu juk nepyksti ant manęs?

JAUNA MOTERIS Kaip aš galiu ant jūsų pykti?

MOTERIS Kas mums beliko daryti? Mes privalėjom pranešti apie tai kaip galima greičiau... Ne aš, tai kitas tai būtų padaręs... kažkas vistiek turėjo pranešti...

JAUNA MOTERIS Žinau... (tyla). Man baisu...

MOTERIS Nuo mūsų jau niekas nepriklauso!

JAUNA MOTERIS Man labai baisu...

(Panašu, kad VYRAS pamatė pro langą ateinančią pribuvėją, susijaudinęs jis eina prie MOTERIS)

VYRAS Ateina!

(VYRAS ir MOTERIS atidaro duris)

MOTERIS Sveiki atvykę!

VYRAS Prašau, užeikit.

(Pirma įeina pribuvėja, po jos PIRMASIS SARGYBINIS)

PRIBUVĖJA Labas rytas.

PIRMAS SARGYBINIS Labos jums dienos.

VYRAS Labas rytas!

JAUNAS VYRAS Ir jums to paties!

MOTERIS Sveiki!

SENA MOTERIS Tikiuosi, tu mums gerų naujienų atneši, dukrele! (Pribuvėja bučiuoja ranką SENAI MOTERIAI). Kad sulauktum tokio pat garbingo amžiaus, kokio aš sulaukiau.

(JAUNAS VYRAS bučiuoja ranką pribuvėjai)

PRIBUVĖJA Sveikas, sūneli.

JAUNAS VYRAS Tai ne sąrėmiai...

PRIBUVĖJA Duok Dieve.

MOTERIS Gal ko išgertumėt?

PRIBUVĖJA Tokiomis aplinkybėmis labai svarbu – laikas. Nedelsim... Jeigu... Jeigu čia ne tai ko mes bijom, išeidama išgersiu su jumis puodelį kavos...

MOTERIS Duok, Dieve.

PRIBUVĖJA Duok, Dieve. Kur marti?

(MOTERIS eina pirma, PRIBUVĖJA seka iš paskos)

VYRAS (PIRMAJAM SARGYBINIUI) Ko stovi, sėskis!

(PIRMASIS SARGYBINIS atsisėda. PRIBUVĖJA prieina prie JAUNOS MOTERS. Glosto plaukus)

PRIBUVĖJA (MOTERIAI) Tu išeik.

(MOTERIS eina į kambarį, kur susirinkę visi likusieji)

PRIBUVĖJA Linkiu tau kuo greičiau pasveikti, mergaite mano.

JAUNA MOTERIS (drebančiu balsu). Ačiū, teta.

PRIBUVĖJA Pirmiausia, pasikalbėkim.

JAUNA MOTERIS Gerai.

PRIBUVĖJA Tik atsakinėk sąžiningai... Sutariam?

JAUNA MOTERIS Sutariam.

PRIBUVĖJA Kada tu pirmą kartą praleidai naktį su savo vyru?

JAUNA MOTERIS Gruodžio vidury.

PRIBUVĖJA O iki to tarp jūsų kas nors buvo? Na, tarkim, bučiniai ar kas nors panašaus? Gal iš nežinojimo jūs kažkiek peržengėt ribas? Tu neturi nuo manęs šito slėpti.

JAUNA MOTERIS Aš nieko ir neslepiu!

PRIBUVĖJA Aš tik tavo pačios labai klausinėju...

JAUNA MOTERIS Prisiekiu, aš kalbu nuoširdžiai.

(PRIBUVĖJA skaičiuoja ant pirštų. Paskui perskaičiuoja...)

JAUNA MOTERIS Man labai baisu, teta.

PRIBUVĖJA Nėra ko bijoti... Pagal laiką viskas sutampa...

Mano paskaičiavimu iki gimdymo dar mažiausiai mėnuo...

JAUNA MOTERIS Duok, Dieve.

PRIBUVĖJA Jei gimdytum dabar, tai pirmas jūsų suartėjimas turėjo būti daug anksčiau... (Vėl skaičiuoja). Taip, viskas teisingai... Bet tu žinai, netiesa net iš pragaro sugrįžta. O jeigu tu nieko nuo manęs neslepi, tai čia ne sąrėmiai (Įtariai žiūri jai į veidą).

JAUNA MOTERIS (pastebi jos įtarumą). Aš, garbės žodis, nieko neslepiu... Prisiekiu, sakau viską taip, kaip yra. O ir kada mes galėjome būti kartu? Mūsų šeimos net iš tolo mums neleido matytis, jau nekalbant apie tai, kad akis į akį pabendrauti...

PRIBUVĖJA Kaip galima paraką laikyti greta ugnies, dukrele?... O dar tas baisusis nutikimas...

JAUNA MOTERIS Jūs ir aną moterį apžiūrėjot?

PRIBUVĖJA Ne, mieloji... Kaip galėčiau, argi aš atrodau tokia sena? Juk tai atsitiko labai seniai. Dar tada, kai mūsų močiutės jaunos buvo. Nuo tos dienos, ačiū Dievui, niekada daugiau taip nenutiko... Ir duok Dieve, kad nenutiktų...

JAUNA MOTERIS Duok, Dieve...

PRIBUVĖJA Na, jau nebebijai?

*JAUNA MOTERIS (nepaisydama jaučiamos baimės).
Nebebijau.*

*PRIBUVĖJA Ir gerai... Nereikia bijoti, kas bus , to neišvengsi...
O dabar galima tave apžiūrėti... Kad jau tikrai žinotume...
Gulkis, čia pat kur stovi, kojas ištiesk... (JAUNA MOTERIS
gulasi ant šono). Ne taip, gulkis ant nugaros...*

(JAUNA MOTERIS gulasi ant nugaros, jos galva į žiūrovus)

JAUNA MOTERIS Taip?

*PRIBUVĖJA Taip. Pritrauk kojas prie pilvo... Abi... Pasikelk
marškinius... Labai gerai...*

*(PRIBUVĖJA dar labiau pakelia JAUNOS MOTERS
marškinius)*

*PRIBUVĖJA Šlaunis pakelk... Pakelk, pakelk... (Numauna
kelnaites). Šaunuolė... Nėra ko bijoti... (Pasilenkusi tikrina
ranka, pamaigo pilvą... Paskui vėl atidžiai apžiūri). Apsirenk.*

*(JAUNA MOTERIS apsirengia, stojasi ir, sunėrusi rankas
priekyje, apmiršta laukime...)*

PRIBUVĖJA Kada pirmą kartą pajutai skausmą?

*JAUNA MOTERIS (matosi, kad kalbą netiesą). Prieš jums
ateinant...*

PRIBUVĖJA (Pyksta). Žiūrėk, nebandyk man meluoti! Kada pajutai skausmą? Suprask, man reikia, man būtina tai žinoti... Kitiems nesakysim, bet aš turiu žinoti! Tikiuosi, tu ką tik man nemelavai!

JAUNA MOTERIS Ne, nemelavau...

PRIBUVĖJA Prisimink, kada tu pirmą kartą pajutai skausmą?

JAUNA MOTERIS (Netvirtai). Dar buvo neprašvitę...

PRIBUVĖJA O paskui?

JAUNA MOTERIS Praėjo, o paskui vėl buvo skausmo priepuolis...

PRIBUVĖJA O vėliau?

JAUNA MOTERIS Dar vienas priepuolis...

PRIBUVĖJA Dar vėliau?

JAUNA MOTERIS Daugiau nebuvo...

PRIBUVĖJA (Kurį laiką tyli). Žinai ką, dukrele, aš gerai pažįstu tavo motiną... Daug metų buvome kaimynės... Patikėk, man labai, labai gaila... Bet aš privalau apie tai pranešti Vyresniųjų Tarybai. Tokios taisyklės... Reikia ir apie kitus pagalvoti. (Pašnabždom). Pasakyk jiems tik apie paskutinius sarėmius... Sutariam?

JAUNA MOTERIS Sutariam.

PRIBUVĖJA Kitaip ir namiškiai nukentės! Ir dar nepamiršk: Dievas mums padovanojo viltį! O gal čia visai ne sarėmiai?

JAUNA MOTERIS (Nevilty). Duok, Dieve! O mano tėvas su mama gali eiti su manimi?

PRIBUVĖJA Ne! Tai ne pagal taisykles...

JAUNA MOTERIS Bent jau mamą pakviesti...

PRIBUVĖJA Taip nepriimta... Nuosprendį paskelbs šiuose namuose. Tokiame reikale duoti valių jausmams niekas neleis...

(Pribuvėja be garso eina pas kitus)

VYRAS Na, kaip?

PRIBUVĖJA (MOTERIAI). Norėčiau nusiplauti rankas.

(MOTERIS paima iš virtuvės ąsotį vandens ir pila

PRIBUVĖJAI ant rankų)

MOTERIS Tai kaip, ne sąrėmiai?

PRIBUVĖJA (Šluostosi rankas). Aš labai norėčiau, kad taip būtų, deja... Kavos jau su jumis negersiu. Nepykit ant manęs.

Toks įstatymas... Aš privalau pranešti... Na, ką jums pasakyti? Laikykitės! *(PIRMAJAM SARGYBINIUI)*. Tu lauk čia!

(PRIBUVĖJA lėtai išeina... MOTERIS uždaro paskui ją duris.

Visi nusiminę... SENAS VYRAS miega... JAUNAS VYRAS eina į kambarį pas žmoną, jie apsikabina)

SENAS VYRAS (Pabunda, dairosi aplink, tęsia pasakojimą nuo tos vietos, kur baigė). Jeigu jus domina mano nuomonė, viskas buvo kitaip. Brolis ne pats numirė. Jį užmušė! Negailėstingai

nužudė! (Staiga pamato PIRMAJĄ SARGYBINĮ...). Jūs, sargybiniai! Jūs! (Grūmoja kumščiu PIRMAJAM SARGYBINIUI). Jūs jį nužudėt! Jūs! Savo rankomis jį pasmaugėt!.. Žudikai!.. Sargybiniai žudikai!

(SENA MOTERIS tyliai bando neleisti jam kalbėti)

Tamsa

II scena

(Tęsiasi laukimo įtampa. PIRMASIS SARGYBINIS, nutaisęs iškilmingą veido išraišką, bando suprasti, ko iš jo norėjo SENAS VYRAS... SENAS VYRAS, pagaliau užsičiaupė, bet tebesvaido piktus žvilgsnius į sargybinį... VYRAS vaikšto pirmyn – atgal po kambarį ir vis žvilgčioja pro langą...)

VYRAS Eina!

MOTERIS (SENAI MOTERIAI). Kreivai – šleivai pavaikštai... Stokis ir tu... Parodysim daugiau pagarbos svečiams.

VYRAS Nesikabinėk prie motinos!

SENAS VYRAS Jie pasmaugė jį! Žudikai! Sargybiniai – žudikai!

SENA MOTERIS Tai ne tie sargybiniai... Tu viską painioji...

SENAS VYRAS Aš nieko nepainioju... Šitas tipas buvo vienas iš jų! Aš žinau, tai buvai tu, tu, išdavike! Sargybinis išdavikas! Sargybinis žudikas!

PIRMASIS SARGYBINIS (SENAM VYRUI). Tėvuk, ką aš pasmaugiau? Aš nieko nepasmaugiau! (Kitiems). Ką jis čia tauškia?

VYRAS (Tyliai sargybiniui). Jis jau labai senas, mano tėvas. Jam jau atrodo, kad tai, kas vyko prieš daugelį metų, vyksta dabar... Nekreipkite dėmesio!

SENAS VYRAS (Užsivesdamas). Sargybinis – žudikas!

Sargybinis – žudikas! Sargybinis – žudikas!

PIRMASIS SARGYBINIS Tai bent papuoliau į nemalonę!

SENAS VYRAS Sargybinis – žudikas! Sargybinis – žudikas!

PIRMASIS SARGYBINIS Tai darosi nepakenčiama!

VYRAS (Žvilgsniu parodo sargybiniui, kad viską sutvarkys.

Atsisuka į tėvą). Tėve, užsičiaupk tu pagaliau! Užsičiaupk!

(Kreipiasi į kitus). Atėjo.

(SENAS VYRAS įsižeidęs nutyla. Visi, tame tarpe ir PAGYVENUSI MOTERIS , sutelkia žvilgsnius į duris. VYRAS atidaro duris...)

VYRAS Užeikit, prašom.

MOTERIS Sveiki atvykę...

SENA MOTERIS Maloniai prašom.

(Įeina Tarybos nariai tokia tvarka: priekyje PIRMININKAS, už jo TARYBOS NARĖ, TARYBOS NARYS, PRIBUVĖJA, ANTRASIS SARGYBINIS)

PIRMININKAS Sveiki!

VISI (Su didele pagarba). Sveiki! Sveiki atvykę! Maloniai prašom!

SENAS VYRAS (Rodo į ANTRĄJĮ SARGYBINĮ, tyliai žmonai, kad kiti negirdėtų). O štai ir antrasis apsireiškė!

(SENA MOTERIS rodo SENAM VYRUI, kad VYRAS supyks)

MOTERIS Kur jūs įsikursit?

PIRMININKAS (Apžiūri namus). Va ten, kur aukščiau, ten ir įsikursim... Statusas įpareigoja...

VYRAS (rodo ranka). Gal jums čia bus patogiu?

(PIRMININKAS žiūri į kitus tarybos narius... Tie pritariamai linksi)

PIRMININKAS Patogiu...

(PIRMININKAS ir tarybos nariai sėdasi, sargybiniai stovi prie durų. SENAS VYRAS atidžiai į visus juos žiūri)

PIRMININKAS Atneškit staliuką!

*(VYRAS ir MOTERIS ima staliuką, stato priešais
PIRMININKĄ)*

VYRAS Dar ko nors?

PIRMININKAS Nuo kalbų gerklė gali išdžiūti. Vandeniū atneškit, prašom! Ir stiklines visiems!

*(MOTERIS atneša grafiną ir kelias medines stiklines, deda
viską ant staliuko)*

PIRMININKAS Ačiū, dukrele... O kur gi marti?

MOTERIS Jai ateiti?

PIRMININKAS Tegul ateina tuojau pat! Negaišime laiko.

MOTERIS (kreipiasi į sūnų). Aš pakviesiu.

*(MOTERIS išeina į kambario gilumą. Ženkla is rodo JAUNAI
MOTERIAI išeiti)*

*PIRMININKAS Kol neateis jaunamartė, apie nieką kalbėti
negalima! (SENAI MOTERIAI). Juk taip?*

SENA MOTERIS Visiškai teisingai!

*PIRMININKAS Tegul visi atsisėda... O kai ateis eilė atsakinėti,
atsakinėsite stovėdami... Supratot?*

VISI Supratom. Ačiū.

PIRMININKAS (Tarybos nariams). Tai pradėsime? (Tarybos nariai linksi galvomis).

SENAS VYRAS (Tyliai žmonai). Pagaliau jie nuteis tuos sargybinius!

(SENA MOTERIS ženklais rodo jam nutilti. Bando paaiškinti, kad teis ne sargybinius, o martelę dėl gimdymo anksčiau laiko)

SENAS VYRAS Ką, tai viskas čia dėl mūsų martelės? Žudikai!

SENA MOTERIS Užsičiaupk! (Be garso bando įtikinti vyrą nutilti...)

PIRMININKAS Prieš ateidami čia, mes patikrinom vandens lygį statinėje... Jūs žinote, kai statinė prisipildys vandens, susidarančio iš tirpstančio sniego, tai reikš, kad pavojus praėjo. Deja, pamatėme, kad vandens lygis statinėje turi pakilti dar per du pirštus (rodo ranka). Tai reiškia, kad šiandien, o vėliausiai rytoj, vanduo pakils iki reikiamo lygio ir pavojaus nebebus... Tai reiškia, kad tie, kas išėjo žiemos pradžioje su mažais vaikais, sugrįš pas mus ir atveš mums miltų, cukraus, sojos, daržovių, mėsos ir kitų maisto atsargų. Jie liks su mumis tris mėnesius, tai yra iki to laiko, kol iškris pirmas sniegas... Mes kelsim vestuves, linksimsimės, gims vaikai... O kai iškris pirmas sniegas mus paliks tėvai su naujagimiais, o esant reikalui ir kiti mūsų bendruomenės nariai... Ir iki kitos vasaros jie dirbs be miego ir

poilsio, kad likusieji čia galėtų peržiemoti ir nemirtų iš bado... Ir štai, kada visi mes netveriamo savame kailyje, laukdami jų sugrįžimo, pas mus ateina Pribuvėja ir praneša mums apie šį nenumatytą pavojų.

(TARYBOS NARYS, panašu, tuojau užsikosės... MOTERIS paduoda jam pagalvę... TARYBOS NARYS prisiglaudžia pagalvę prie veido, dusliai nusikosti... Gražina pagalvę MOTERIAI...)

PIRMININKAS Esu labai priblokštas, kad pirmą kartą per penkiasdešimt metų mes susidūrėm su panašia situacija. Aš kalbu apie priešlaikinį gimdymą. Visi mes, ir aš, ir kiti Tarybos nariai esam labai, labai susikrimitę... Bet nieko nepadarysi... Mes privalom laikytis Taisyklių! Nes šis įvykis gali turėti labai liūdnų padarinių visai mūsų bendruomenei... O dabar, negaišdami laiko, atliksim privalomą procedūrą... (Ženklu parodo PRIBUVĖJAI atsistoti). Kada jums pranešė?

PRIBUVĖJA Ką tik...

PIRMININKAS Ir tada?

PRIBUVĖJA Tuojau pat atėjau ir ją apžiūrėjau... Tada iš karto pranešiau jums. Man labai gaila, bet turiu pasakyti, kad jaunamartė gimdo...

PIRMININKAS Jūs įsitikinusi?

PRIBUVĖJA Visiškai.

PIRMININKAS Gal dar kartą ją apžiūrėti?

PRIBUVĖJA Nėra reikalo... Visi požymiai tai patvirtina.

PIRMININKAS Gerai, Sėskitės. Dabar jūs! (JAUNAS VYRAS ir JAUNA MOTERIS atsistoja). Jums žinoma, jog tam, kad gimdymas vyktų normaliomis aplinkybėmis, jis turi vykti ne anksčiau kaip po mėnesio... O jūsų gimdymas vyksta tokiu metu, kai lavinos grėsmė dar nepraėjo. Jūs, be abejo, žinoma ir tai, kad sukeldami pavojų kitų žmonių gyvybėms, padarėte patį didžiausią nusikaltimą.

JAUNAS VYRAS Žinoma...

JAUNA MOTERIS Žinoma... Bet juk mes dėl to nekalti!

PIRMININKAS Ką reiškia nekalti?

JAUNAS VYRAS Vyresnieji viską už mus paskaičiavo... Jie pasakė kokią dieną mes jau galim... Kaip tik tą dieną mes tai ir padarėm... Tai ir buvo mūsų pirmoji vedybinė naktis... O iki tos nakties žmoną man tik iš tolo parodydavo. Mes net greta vienas kito atsistoję nebuvom...

VYRAS Gerbiamasis Pirmininke, jeigu leisite, aš irgi noriu pasisakyti...

PIRMININKAS Kalbėkite, tik trumpai...

VYRAS Mano sūnus sako tiesą... Mes darėme viską, kad jaunieji nesusitiktų anksčiau numatyto laiko...

MOTERIS Mes net prisiliesti vienam prie kito neleidome...

PIRMININKAS Be leidimo nekalbėti. Aišku?

MOTERIS Aišku, pone Pirmininke.

PIRMININKAS Tarkim, kad viskas vyko laiku... Tada aš nebesuprantu kur jūs lenkiat?

JAUNAS VYRAS Tai priešlaikinis gimdymas.

PRIBUVĖJA (Atsistoja vėl). Taip, gerbiamas pirmininke. Tai priešlaikinis gimdymas...

JAUNAS VYRAS Tai reiškia, kad mes nekalti...

(Tyla)

PIRMININKAS Kalti ar nekalti, - koks dabar skirtumas? Mes čia nesiginčijam: ankstyvas tas gimdymas ar vėlyvas. Reikia žiūrėti į esmę... Esamu momentu, tai yra, kai lavinos pavojus dar nepraėjęs, jūsų žmona atsidūrė tokioj padėty... Štai kas mus neramina... Jeigu jūs, net ir pažeisdami taisykles, būtumėt pradėję santykiauti anksčiau nustatyto laiko ir tada, be abejo, mus tai neramintų... Reikalo esmės tai nekeičia. Procedūra aiški... (Sulaukia tylaus Tarybos narių pritarimo). Ši jauna moteris nedelsiant bus paguldyta į karstą ir nuleista į kapą! Pasiguosti galime tik tuo, kad mes taip pat be galo liūdim, jog tenka priimti tokį sprendimą...

JAUNAS VYRAS Pone Pirmininke...

PIRMININKAS Daugiau nėra apie ką kalbėti... Ši jauna moteris gali pradėti gimdyti bet kurią minutę... Negi turiu jums vėl pakartoti kokios būtų to pasekmės? Nebent Pribuvėja dar turi kokių abejonių, tada galėtume kažkiek uždelsti nuosprendžio

*vykdymą ir dar kartą apsvarstyti padėti... (Kreipiasi į
PRIBUVĖJĄ). Jūs vienintelė, šiuo atveju, galite prieštarauti...
Ir taip, jūs turite ką nors prieš šį sprendimą?*

PRIBUVĖJA Ne, pone Pirmininke.

*PIRMINKAS Tada nuosprendis privalo būti įvykdytas
nedelsiant!*

SENAS VYRAS Jie neteisio sargybinių!

*(VYRAS ir SENA MOTERIS ženklais rodo SENAM VYRUI
nutilti)*

*JAUNAS VYRAS Mano žmona baudžiama už tai, kad ji
nekalta... Girdi, įstatymas toks... Bet mes to įstatymo
nepažeidėm. Viskas, viskas – ir vestuvės, ir pirmoji naktis –
viskas vyko laiku...*

*PIRMINKAS (Piktai). Sūnau, mes apie tai jau kalbėjom... Ir
iš viso, mums dar taip nėra buvę. Nežinau ar reikia priminti,
kodėl mūsų bendruomenės nariai yra visur laukiami
darbuotojai? Todėl, kad jie niekam nesipriešina! Visų taisyklių,
pagal kurias jie gyvena čia, visų jų laikosi ir laikino buvimo
vietose... Noriu jums priminti – jeigu iš mūsų bendruomenės
žodyno išnyko žodis „nerimas“, tai tik dėka kartą ir visiems
laikams nustatytų ir besaligiškai vykdomų įstatymų! (Įtūžęs). O
tu ką nori pasakyti? Užsiimsim dabar įstatymų aptarinėjimu, o
daugybė žmonių tegul žūva!?*

JAUNAS VYRAS (Labai susijaudinęs). Aš nenoriu, kad žūtų žmonės! Bet tegul ir mano žmona gyvena!

PIRMININKAS Jaunuoli, aš suprantu tavo sielvartą... Mes taip pat buvome jauni... Mes taip pat mylėjom... Bet vardan kitų gyvybės, reikia rasti savyje jėgų išverti šitą sielvartą.

JAUNAS VYRAS (Beveik verkdamas). Bet juk taip iš karto negimdo! Prašau, maldauju jus, palaukim dar truputį...

PIRMININKAS Tai neįmanoma... Aš negaliu rizikuoti visos bendruomenės gyvybėmis... Arba tavo žmona, arba visi likusieji... Tai yra visi mes... Kompromiso būti negali! Jeigu yra būdas išgelbėti visus, kodėl mes neturime juo pasinaudoti?

(Ryžtingai). Reikia pradėti nutarimo vykdymą, nedelsiant...

Privalom laikytis įstatymų! Štai ims ir pradės tavo žmona gimdyti, ką mes darysim? Vienintelio tavo žmonos riksmo pakanka, kad ant mūsų galvų pasipiltų tonos sniego... O kur dar naujagimio riksmas? Nori, kad visus mus palaidotų lavinos? (Staiga tampa rūstesnis). Jei dar bandysi su mumis ginčytis, mes būsim priversti priimti tokį pat nuosprendį ir tau. Užsičiaupk, pagaliau!

JAUNAS VYRAS Pirmininke!

PIRMININKAS Aš tave paskutinį kartą įspėju! Nepamiršk! Žodis - sidabras, tylėjimas - auksas! Štai principas, kuriuo vadovavomės amžiais... (Gestu parodo sargybiniams pradėti procedūrą).

SENAS VYRAS Jie neteisìa sargybinių! Į žemę užkas ne tuos žudikus, o niekuo nenusikaltusius!

PIRMININKAS Ką jis ten tauškia?

SENAS VYRAS Èi, tu, nuteisk tuos, kas pasmaugè mano brolių!

PIRMININKAS Kas čia darosi?

SENAS VYRAS Nuteisk žudikus!.. Jei toks drąsus, nuteisk juos!

Bet tu negali jų nuteisti... Nes jie ir tave gali pasmaugti.

PIRMININKAS (sargybiniams) Užčiaupkit jam gerklę!

(PIRMASIS SARGYBINIS bando užrišti SENAM VYRUI burną dideliu audeklo gabalu). Paskubèkit, prašau!

SENAS VYRAS (Stengiasi nepasiduoti sargybiniams,

PIRMININKUI) Dabar aš pradèdu suprasti savo brolių... O, kaip gerai aš jų dabar suprantu!

PIRMININKAS (ANTRAJAM SARGYBINIUI) Ir moterį paruoškite!

ANTRASIS SARGYBINIS Bus padaryta!

(ANTRASIS SARGYBINIS imasi veiksmų, užrišti JAUNAI MOTERIAI burną).

PIRMININKAS Na ir nuvylei tu mane, jaunuoli... Vienok, atleidžiu tau, žinodamas kokį skausmą dabar kenti...

ANTRASIS SARGYBINIS (Užriša JAUNAI MOTERIAI burną, suriša už nugaros rankas). Paruošta, pone Pirmininke...

PIRMININKAS (gestu parodo, kad užrištų JAUNAI MOTERIAI akis). Padaryk viską iki galo!

(ANTRASIS SARGYBINIS užriša JAUNAI MOTERIAI akis, ji dreba iš baimės)

PIRMININKAS Gerai... (kreipiasi į visus). Niekas nejuda iš savo vietų... Jūs liekate namuose, kol nuosprendis nebus įvykdytas... (PIRMAJAM SARGYBINIUI) Tu lieki čia. (Tarybos nariams). Stokitės. Eisim stebėti nuosprendžio.

(*PIRMININKAS* ir *TARYBOS NARIAI* atsistoja. *ANTRASIS SARGYBINIS* bando išvesti JAUNĄ MOTERĮ, bet ši priešinasi ir ženklais rodo, kad nenori eiti. Pakludamas *PIRMININKO* įsakymui, *ANTRASIS SARGYBINIS* vilkte velka jaunamartę link durų. *PIRMININKAS* ir *TARYBOS NARIAI* lėtai eina paskui juos... Likusieji sustingsta laukime... *JAUNAS VYRAS*, niekam nematant, atidaro šovinių dėžutę ir užtaiso vieną šautuvą.

JAUNAS VYRAS (Pakelia šautuvą) Stokit!

(Visi sutrikę apmiršta)

PIRMININKAS Sūneli, ką tu sumanei?

JAUNAS VYRAS Aš pasakiau, stovėt!

TARYBOS NARĖ Ką tai reiškia?

TARYBOS NARYS Ką jis daro?

JAUNAS VYRAS Neverskite manęs nuspausti gaiduko!

PIRMININKAS Tu tai padarysi?

TARYBOS NARĖ Juk jeigu tu paspausi gaiduką, šautuvas iššaus!

TARYBOS NARYS O jeigu šautuvas iššaus... O, Dieve!

PIRMININKAS Bet... bet juk tada visi mes mirsim...

JAUNAS VYRAS Taip... Mirsim! Arba mano žmona gyvens, arba visi mes padvėsime!

(Tyla)

VYRAS Nuleisk šautuvą...

MOTERIS Tu ir mus nori nužudyti?

VYRAS Juk mes visi žūsime!

JAUNAS VYRAS Tėve, nesikiškite.

MOTERIS Kaip mes galim nesikišti?... Atsipeikėk...

JAUNAS VYRAS Kur gi ne, mano žmona turi mirti? Aš privalau padaryti viską, kad mano žmona ir mano vaikas gyventų!

VYRAS Ir ką tu padarysi?

SENA MOTERIS Mes juk visi kartu žūsime?

MOTERIS Tu gi dar jaunas... Negi mažai aplinkui moterų? Viskas tik nuo tavęs priklauso... Pagimdys tau vaiką ir kita moteris...

SENA MOTERIS Tu juk tapsi tėvažudys!

SENAS VYRAS Aš didžiuojuosi savo anūku!

JAUNAS VYRAS Jūs manęs nesuprantate...! (Kreipiasi į PIRMININKĄ). Niekas nejudat! Eikit į savo vietas... Aš pasakiau, eikit, eikit į savo vietas!

(PIRMININKAS ir tarybos nariai eina į savo vietas.

ANTRASIS SARGYBINIS nuveda jaunamartę į jos ankstesnę vietą. JAUNAS VYRAS gestu įsako, atrišti jai akis, burną ir rankas, sargybinis paklūsta... Tyla)

PIRMININKAS Man burna išdžiūvo... Galima vandens?

JAUNAS VYRAS Gerk!

(PIRMININKAS geria vandenį... Kiti tarybos nariai taip pat...)

PIRMININKAS Kas dabar bus?

TARYBOS NARĖ Ko mes laukiam?

JAUNAS VYRAS (PIRMAJAM SARGYBINIUI). Tu! Tu juk irgi tėvas... Eik, pažiūrėk kaip ten vanduo statinėje! Tik paskubėk!

(PIRMASIS SARGYBINIS ir TĖVAS išeina)

SENAS VYRAS Nuteiskime sargybinius!

(Visi apmirė laukime... Ypač PIRMININKAS ir Tarybos nariai, jie pasimetę ir išsigandę. Laukimas tęsiasi... VYRAS ir PIRMASIS SARGYBINIS GRĮŽTA)

VYRAS Per vieną pirštą!

PIRMASIS SARGYBINIS Taip, per vieną pirštą...

JAUNAS VYRAS Sąrėmių daugiau nebuvo... O gal Pribuvėja apsiriko!? Ir čia ne sąrėmiai... O dėl jūsų nekantrumo mano žmona vos nežuvo... Tik pažiūrėkit... Argi jūs matot, kad mano žmonai sąrėmiai?

PIRMININKAS Ką tu čia kalbi, sūnau? Tavo manymu, Pribuvėja kalba netiesą?... O kaip gi mes? Tavo motina, tėvas... Visi žus! Argi tau visų jų negaila?

(Staiga JAUNA MOTERIS ima raitytis iš skausmo...)

PIRMININKAS O, Viešpatie, Dieve mano!

PRIBUVĖJA Ši moteris tuojau gimdys!

JAUNAS VYRAS (PIRMAJAM SARGYBINIUI). Aprišk jai burną! (Sargybinis apriša jai burną). Vesk ją į kambarį...

(PIRMASIS SARGYBINIS nuveda JAUNĄ MOTERĮ į kambarį. SENAS VYRAS be garso ploja taip išreikšdamas pasitenkinimą tuo, kas vyksta).

JAUNAS VYRAS (PRIBUVĖJAI). Eik... Mama, tu irgi padėsi...

PRIBUVĖJA (MOTERIAI). Atnešk dubenį karšto vandens!

Greitai!

JAUNAS VYRAS Greičiau, mamyte!..

PIRMININKAS (Siaube). O kūdikio klyksmas!

TARYBOS NARĖ (Siaube). O kaip klyksmas!

PIRMININKAS Mes visi žūsime!

TARYBOS NARĖ Žūsime!

TARYBOS NARYS Žūsime!

SENAS VYRAS O aš vistiek sugrįžau čia numirti... Man vienodai... Kaip aš dabar suprantu savo brolių... Prieš mirtį ir man norisi surikti... Aš noriu rėkti! Dabar pat!

SENA MOTERIS Nebandyk! Nedrįsk to daryti!

VYRAS Tėve, aš juk tavo sūnus!

MOTERIS Štai ir atėjo galas!

VYRAS Per tavo malonę aš žūsiu! (Uždengia ranka tėvui burną).

MOTERIS (Sūnui). Aš tave užauginau... Kad vieną gražią dieną žūčiau nuo tavo rankos? Prakeikiu tave savo pienu ir maistu, kuriuo užauginau tave!

JAUNAS VYRAS Užsičiaupkit!

(PRIBUVĖJA rodo PIRMAJAM SARGYBINIUI išeiti. Šis prisijungia prie kitų. ANTRAS SARGYBINIS nepastebimai artinasi prie JAUNO VYRO. Tuo momentu, kai jau ruošiasi

griebti JAUNAM VYRUI už rankos, šis pastebi ir trenkia sargybiniui buože...)

JAUNAS VYRAS Žiūrėk man! Nebandyk to dar kartą!

SENAS VYRAS Aš didžiuojuosi savo anūku – tikras liūtas!

PIRMININKAS (PIRMAJAM SARGYBINIUI). Mulkis!

JAUNAS VYRAS Aišku tau?

ANTRASIS SARGYBINIS Aišku.

(JAUNA MOTERIS kambary guli galva į žiūrovus. Be garso vyksta gimdymas... Pribuvėja gestais rodo gimdyvei, ką reikia daryti...)

TARYBOS NARĖ (Siaube). Bet... Naujagimio burną reikia laikyti užčiauptą... Juk jis klyks nesustodamas...

PIRMININKAS Reikia laikyti vaiko burną užčiauptą tol, kol prisipildys statinė...

(Gimdyvės aimanos stiprėja...Jos prislopintos ir eina iš pačių gelmių. Staiga jaunamartės dejonės liaujasi. Pribuvėja paima naujagimį ir uždengia jo burnytę ranka... Kūdikis išslysta iš pribuvėjos rankų į dubenį su vandeniu... Pasigirsta neįtikėtinas, stiprėjantis naujagimio juokas... Kurtinantis juoko dundesys... Juoko bangos ritasi viena per kitą, tuo metu PRIBUVĖJAI pavyksta sugriebti kūdikį...)

*Mirtina tyla... Pasigirsta juoko aidas... Vėl tyla...
Visi, apimti siaubo, laukia lavinos... Kai kurie meldžiasi...
Nėra jokių ženklų, kad pajudės lavina...)*

PIRMININKAS Jos nėra!

TARYBOS NARĖ Tai gal jau ir nebus?

TARYBOS NARYS Duok, Dieve!

JAUNAS VYRAS Užsičiaupkit!

(Kurį laiką įsiviešpatauja tyla)

*SENAS VYRAS (Nepaisant žmonos pastangų jam sutrukdyti,
griebia iš JAUNO VYRO rankų šautuvą, atidaro į lauką duris ir
rėkia iš visų jėgų) Heeeeeeeeyyy!!!*

*(Po kurio laiko, šūksnį atkartoja aidas. SENAS VYRAS
pliekia iš šautuvo. Laukimo įtampą keičia džiaugsmas... Iš lauko
sklinda šūvių salvės, bugnų garsai, dūdų gaudesys...*

UŽDANGA

